DOMSTOLENS DOM
AF 11. JULI 1978 [1]

Union Française de Céréales mod Hauptzollamt Hamburg-Jonas (anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af Finanzgericht Hamburg)

»Tiltrædelsesudligningsbeløb«

Sag 6/78

Sammendrag

1. *Landbrug — samhandel mellem nye medlemsstater og det oprindelige Fællesskab — tiltrædelsesudligningsbeløb — formål — fællesskabspræference*
   (Tiltrædelsesakten, artikel 55)

2. *Landbrug — varer eksporteret fra en gammel medlemsstat til en ny medlemsstat — ødelæggelse under transport — force majeure-tilfælde — tiltrædelsesudligningsbeløb — tildeling — eksportørens ret — analogi med den for eksportrestitutioner gældende regel*
   (Kommissionens forordning nr. 269/73, artikel 5, stk. 2; Kommissionens forordning nr. 192/75, artikel 6, stk. 1)

1. Formålet med den foreløbige ordning med tiltrædelsesudligningsbeløb var navnlig at sikre princippet om fællesskabspræferencen i samhandelen mellem Fællesskabet i dets oprindelige sammensætning og de nye medlemsstater, allerede før disse fuldt og helt blev integreret i den fælles ordning for landbrugsvarer.
2. Artikel 5, stk. 2, i Kommissionens forordning nr. 269/73 skal — ved analogi fra artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 192/75 — fortolkes således, at i tilfælde af, at en vare, som eksporteres fra en gammel medlemsstat til en ny medlemsstat, er gået til grunde under transporten som følge af force majeure, er eksportøren berettiget til det samme udligningsbeløb, som han ville have haft ret til, såfremt varen var nået frem til sit bestemmelsessted, og såfremt indførselsformaliteterne var blevet opfyldt dér.

I sag 6/78

angående en anmodning, der er indgivet til Domstolen i henhold til EØF-traktatens artikel 177 af Finanzgericht Hamburg for i den sag, der verserer for nævnte ret mellem

1 — Processprog: Tysk.

SELSKABET UNION FRANÇAISE DE CÉRÉALES, Paris,

og

HAUPTZOLLAMT HAMBURG-JONAS, Hamburg,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af artikel 5, stk. 2, i Kommissionens forordning nr. 269/73 af 31. januar 1973 om de nærmere bestemmelser for anvendelsen af ordningen med udligningsbeløb »tiltrædelse« (EFT L 30 af 1. 2. 1973, s. 73),

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten H. Kutscher, afdelingsformændene M. Sørensen og G. Bosco, dommerne A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe og A. Touffait,

generaladvokat: F. Capotorti
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de skriftlige indlæg, der er indgivet i henhold til artikel 20 i EØF-Domstolens statut, kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb

1. Artikel 55, stk. 1, i akten vedrørende tiltrædelsesvilkårene og tilpasningen af traktaterne (EFT særudgave af 27. 3. 1972, s. 14; org.ref. JO L 73 af 27. 3. 1972, s. 26) bestemmer for overgangsperioden følgende: »I samhandelen mellem de nye medlemsstater indbyrdes og med Fællesskabet i dets oprindelige udstrækning bliver udligningsbeløb opkrævet af importstaten eller ydet af eksportstaten« for at udligne forskellene i prisniveau mellem Fællesskabet i dets oprindelige udstrækning og de nye medlemsstater.

Rådets forordning nr. 229/73 af 31. januar 1973 om fastlæggelse af almindelige regler for ordningen om udligningsbeløb inden for kornsektoren og om fastsættelse af disses størrelse for visse varer (EFT L 27 af 1. 2. 1973, s. 25) og Kommissionens forordning nr. 269/73 af 31. januar 1973 om de nærmere bestemmelser for anvendelse af ordningen med udligningsbeløb »tildtrædelse« (EFT L 30 af 1. 2. 1973, s. 73) fastsatte såvel de almindelige regler som de kon-

krete gennemførelsesbestemmelser for de for kornsektoren gældende tiltrædelsesudligningsbeløb. Det hedder i artikel 9, stk. 1, i forordning nr. 229/73:

»De nærmere regler for ydelse, opkrævning og inddrivelse af udligningsbeløbene fastlægges, særlig med henblik på at forebygge eventuelle handelsfordrejninger og konkurrence forvridninger ...«

I artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 269/73 bestemmes:

»Betalingen af udligningsbeløbet er betinget af, at der forelægges bevis for, at det produkt, for hvilket udførselstoldformaliteterne er blevet opfyldt, har forladt det geografiske område i den medlemsstat, hvor disse formaliteter er blevet opfyldt.«

Artiklens stykke 2 bestemmer, at når udligningsbeløbet er korrigeret med toldens incidens, eller når det er større end den eksportrestitution, der gælder på udførelsdagen, er betalingen desuden

»betinget af dokumentation for opfyldelse af indførselsformaliteterne og for opkrævningen af den told og de afgifter med tilsvarende virkning, som er betalbare i bestemmelsesmedlemsstaten.«

2. Med hensyn til eksportrestitutioner bestemmer artikel 6, stk. 1, i Kommissionens forordning nr. 192/75 af 17. januar 1975 om gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT L 25 af 31. 1. 1975, s. 1):

»Udover den betingelse, at produktet har forladt Fællesskabets geografiske område, er udbetalingen af restitutionen betinget af, at produktet, medmindre det er ødelagt under transporten som følge af force majeure, er indført i et tredjeland og i givet fald til et bestemt tredjeland ...«

Artikel 11, stk. 1, i forordning nr. 192/75 har følgende ordlyd:

»I tilfælde af differentiering af restitutionssatsen efter destination er udbetalingen af restitutionen ved udførsel til tredjelande, bortset fra bestemmelserne i stk. 2, betinget af, at produktet er indført i det tredjeland eller et af de tredjelande, for hvilket restitutionen er fastsat.«

3. I 1975 udførte Union Française de Céréales (herefter UFC), dvs. sagsøgeren i hovedsagen (herefter sagsøgeren), et parti blød hvede fra Tyskland til Det forenede Kongerige. I Nordsøen forliste det skib, som udførte transporten. Herpå anmodede UFC sagsøgte i hovedsagen (herefter sagsøgte) om tiltrædelsesudligningsbeløbet på grundlag af den forudfastsatte sats. Sagsøgte afslog at betale, fordi UFC ikke havde forelagt det bevis for indførslen til Det forenede Kongerige, som foreskrives i artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 269/73. Selskabet indbragte afslaget for Finanzgericht Hamburg.

4. Ved kendelse af 14. december 1977 udsatte Finanzgericht sagen og forelagde i henhold til EØF-traktatens artikel 177 Domstolen en anmodning om præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

»1. Skal artikel 5, stk. 2, i Kommissionens forordning nr. 269/73 ved en analogi fra artikel 6, stk. 1, i Kommissionens forordning nr. 192/75 forolkes således, at der også skal ydes udligningsbeløb, når det produkt, for hvilket udførselstoldformaliteterne er opfyldt, er gået til grunde under transporten som følge af force majeure, efter at det har forladt det geografiske område for den medlemsstat, hvor disse formaliteter blev opfyldt?

2. Hvis spørgsmål nummer 1 besvares bekræftende: Hvor stort et udligningsbeløb skal der ydes:

a) som det udligningsbeløb, som er fastsat for bestemmelseslandet, eller

b) som det laveste udligningsbeløb eller

c) som den laveste eksportrestitution?«

Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at Finanzgericht hælder til en analogislutning.

Hvad angår beregningen af tiltrædelsesudligningsbeløbene, er Finanzgericht af den opfattelse, at uanset hvilken fortolkning af bestemmelserne om eksportrestitutionerne der anlægges, må en identisk løsning anvendes. Ifølge Finanzgericht er det også, ud fra et ligebehandlingssynspunkt, tænkeligt at komme til det resultat, at den, der er berettiget til et udligningsbeløb, i de tilfælde, hvor den laveste restitutionssats er større end den laveste sats for det monetære udligningsbeløb, i det mindste får dette beløb, og at han i de tilfælde, hvor den laveste restitutionssats ligger under den laveste sats for de monetære udligningsbeløb, heller ikke modtager mere end den, som har krav på restitution.

5. Forelæggelseskendelsen er registreret på Domstolens justitskontor den 11. januar 1978.

I medfør af artikel 20 i EØF-Domstolens statut er der indgivet skriftelige indlæg af UFC og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Parternes søgsmålsgrunde, indsigelser og øvrige anbringender

1. a) *UFC* har gjort gældende, at det første præjudicielle spørgsmål bør besvares bekræftende.

En analog anvendelse af en retsforskrift på et andet sagsforhold, som ikke er reguleret på tilsvarende måde, er påkrævet, såfremt det er åbenbart, at lovgiver har glemt at give regler for dette andet tilfælde på samme måde, som han gjorde det for det første, eller såfremt forskelsbehandlingen fører til en krænkelse af ligebehandlingsprincippet.

Sammenlignes eksportrestitutionerne med tiltrædelsesudligningsbeløbene, ses det, at de begge har samme betydning af formål: Eksportrestitutionerne udbetales for at udligne forskellen mellem de lavere priser på verdensmarkedet og de højere priser inden for fællesmarkedet (artikel 16 i Rådets forordning nr. 2727/75, EFT L 281, s. 1, første betragtning til Rådets forordning nr. 2746/75, EFT L 281, s. 78); tiltrædelsesudligningsbeløbene udbetales for at udligne bl.a. forskellen mellem de lavere priser i de nye medlemsstater og de højere priser i Fællesskabet i dets oprindelige udstrækning (tiltrædelsesaktens artikel 55; betragtningerne til Rådets forordning nr. 2757/75 — EFT L 281, s. 104 — vedrørende kornsektoren).

UFC har herefter anført, at der først ved forordning nr. 269/73, nærmere bestemt artikel 5, blev foreskrevet fremlæggelse af bevis for, at varen er nået frem til bestemmelseslandet; den to år senere vedtagne forordning nr. 192/75 gentog disse regler for eksport til tredjelande samtidig med, at undtagelsen for force majeure blev tilføjet. Formålet med disse regler er i begge tilfælde identisk, nemlig at hindre misbrug (fjerde betragtning til forordning nr. 269/73 og sjette betragtning til forordning nr. 192/75). Når henses til dels de to bestemmelsers ensartede formål, dels den tidsmæssige forskel mellem dem, kan det konkluderes, at Kommissionen i den første forordning har overset, at der skule indsættes en force majeure-klausul svarende til artikel 6 i forordning nr. 192/75.

Ved besvarelsen af det første præjudicielle spørgsmål bør der ligeledes tages hensyn til, at force majeure-begrebet indgår i fællesskabsrettens almindelige

grundsætninger. UFC har i så henseende henvist til, at force majeure-undtagelsen findes i adskillige fællesskabsbestemmelser, når der er tale om at beskytte den forpligtede mod følgerne af, at han uden egen skyld ikke har kunnet opfylde den ham pålagte forpligtelse. Domstolen har ganske vist ikke udtrykkeligt bekræftet, at force majeure-begrebet indgår i de almindelige retsgrundsætninger, men eftersom den i dommen af 30. november 1972 i sag 32/72, Wasaknäcke Knäckebrotfabrik GmbH mod Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel (Recueil 1972, s. 1189), gik ind på spørgsmålet om, hvorvidt en fristoverskridelse var tilregnelig, må det sluttes, at den tog stilling til undtagelsen for force majeure. Da artikel 3 i Kommissionens forordning nr. 602/68 (JO L 114, s. 13), som blev behandlet i den pågældende sag, ikke indeholdt nogen udtrykkelig force majeure-klausul, må det antages, at Domstolen placerer dette begreb blandt de almindelige retsgrundsætninger.

1. b) Vedrørende det andet præjudicielle spørgsmål har UFC først anført, at den pågældende vare under hensyntagen til udligningsbeløbet blev solgt til en pris svarende til prisniveauet på det britiske marked (74, 25 UK£ med fradrag af ½% pr. 1 016 kg cif Leith). Det forsikringsselskab, hos hvilket firmaet havde kontraheret med den britiske køber som begunstiget, betalte denne cif-pris i erstatning plus 2 % i forventet forjeneste.

På det pågældende tidspunkt udgjorde det laveste tiltrædelsesudligningsbeløb en sjettedel af det i Storbritannien anvendte tiltrædelsesudligningsbeløb (Kommissionens forordning nr. 3096/75, EFT L 309, s. 9). Den laveste sats for eksportrestitutionerne androg nul (Kommissionens forordning nr. 3301/75, EFT L 327, s. 27), da man ville hindre eksport til visse tredjelande.

Det beløb, der i denne situation er det eneste korrekte at yde, er udligningsbeløbet med den størrelse, på hvilket det var fastsat for bestemmelseslandet for den pågældende vare, nemlig Storbritannien.

Det er i teorien anført, at ved varens undergang på grund af force majeure under eksport til tredjelande kan der kun tildeles den laveste restitution (Rohr-Cordts, EWV Abschöpfungen und Erstattungen, Anmerkungen II 2.5. der Vorbemerkungen/Erstattungs-Verordnungen, s. 34). Denne opfattelse er dog ikke rigtig. Den støttes fejlagtigt på artikel 11 i forordning nr. 192/75. Da denne artikels stykke 1 henviser til stykke 2, hvori det dernæst foreskrives, at reglen om den laveste restitutionssats vedrørende tredjelande finder anvendelse borset fra bestemmelsen i artikel 6, og eftersom denne artikel omfatter force majeure, finder nævnte regel ikke anvendelse, såfremt varen er gået til grunde under transporten som følge af force majeure.

Materielt overses det i den af Rohr-Cordts hævdede opfattelse, at beviset for import til et tredjeland kun kræves som betingelse for betaling af en højere restitution for at imødegå misburg.

I tilfælde som det foreliggende er det derfor fuldt ud tilstrækkeligt til at imødegå uredelige anmodninger om den højeste restitution, at der fremlægges sikkert bevis for transporten af varen til bestemmelseslandet med den højeste restitution, hvilket kan ske ved hjælp af salgs- eller skibsdokumenter eller på anden måde.

Da det drejer sig om et tiltrædelsesudligningsbeløb for en vare, der er gået til grunde, kan resultatet af de førnævnte grunde ikke være anderledes. Det ville være uberettiget og urimeligt kun at tildele varen det laveste tiltrædelsesudligningsbeløb, dvs. det for eksport til Irland fastsatte, eller endog slet intet, under henvisning til, at tilfældet på denne dag ville, at der ikke fandtes

nogen restitution for eksport af hvede til flertallet af tredjelande. Det er udelukket at tage hensyn til, at restitutionen for eksport til tredjelande principielt androg nul, alle.de fordi denne ordning skulle hindre eksport til tredjelande, hvorimod udligningsbeløbene skulle fremme samhandelen.

Den samme betragtning, at det var nødvendigt at begunstige samhandelen mellem de seks gamle medlemsstater og Storbritannien, er også til hinder for, at den laveste gældende restitution for Irland anvendes.

En anden løsning end den af UFC ovenfor foreslåede, eller en afvisning af at yde tiltrædelsesudligningsbeløb, såfremt varen hændeligt går til grunde, ville tvinge kontrahenterne til at forsikre varen under transporten ud fra den i den eksporterende medlemsstat højere liggende pris og at betale en tilsvarende 06033højere præmie, som ville have virkning som en afgift med tilsvarende virkning som told.

Endelig kan betaling af et beløb under den for bestemmelseslandet fastsatte »tiltrædelsesudligning« opfattes som en krænkelse af traktatens artikel 39, stk. 1, litra a)-c). Såfremt der nemlig blev udbetalt et lavere tiltrædelsesudligningsbeløb eller en lavere restitution, måtte sælgerne fra begyndelsen beregne sig en højere pris, hvorefter varen ikke længere ville være konkurrencedygtig.

3. *Kommissionen* har anført, at artikel 5 i forordning nr. 269/73 kun omhandler den måde, hvorpå sagsøgeren skal bevise sin ret, hver gang reglerne tildeler ham en sådan. Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt sagsøger i nærværende sag har erhvervet en ret, kan dette punkt kun løses ved en undersøgelse af ordlyden af, sammenhængen i og formålet med samtlige bestemmelser om tiltrædelsesudligningsbeløbene. Besvares spørgsmålet bekræftende, må det undersøges, om og hvorledes der kan gøres undtagelse fra de beviskrav, som opstilles i artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 269/73.

Kommissionen har endvidere bemærket, at formålet med tiltrædelsesudligningsbeløbene var at »muliggøre udveksling af produkter mellem to medlemsstater med forskellige prisniveauer« (niende betragtning til forordning nr. 229/73). Der er således ingen grund til at tildele eller opkræve disse beløb for hvede, som aldrig har nået markedet for en anden medlemsstat end den, hvor det kommer fra. Ordlyden og sammenhængen i de generelle retsforskrifter om tiltrædelsesudligningsbeløbene bringer dette mål til udtryk. De behandler nemlig eksport og import som en nødvendigvis samlet og udelelig proces. Til støtte for sin opfattelse henviser Kommissionen bl.a. til tiltrædelsesaktens artikel 55, stk. 2 og 3, artiklerne 3 og 8, stk. 1-4, i forordning nr. 269/73, artikel 4 i Rådets forordning nr. 181/73 (EFT L 25, s. 9) samt til artiklerne 2 og 5 i Kommissionens forordning nr. 3280/73 (EFT L 337, s. 11).

I betragtning af den ovenfor fremstillede situation skyldes det ikke en lakune i loven, at man ikke i nærværende sag kunne anerkende et krav på udligningsbeløb, men derimod beløbenes beskaffenhed. Under disse omstændigheder vil end ikke en indskrænkende fortolkning af bevisreglerne i artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 269/73 kunne hjælpe UFC.

Kommissionen har herefter undersøgt spørgsmålet, om UFC af andre grunde end de nævnte forskrifter skulle være berettiget til de udligningsbeløb, som det begærer.

Den bemærker i så henseende, at den ved sin forordning nr. 269/73 har respekteret tiltrædelsesaktens artikel 55, stk. 6, og artikel 9, stk. 1, i forordning nr. 229/73, hvorefter de nærmere regler for ydelse af udligningsbeløbene skal fastsættes således, at konkurrenceforvridninger undgås. Konkurrencen på

markederne i den medlemsstat, som er bestemmelsesland, forvrides ikke til skade for UFC ved den omstændighed, at firmaet ikke får et krav på udligningsbeløb for korn, som ikke har været genstand for konkurrencen. Kommissionen er ikke ansvarlig for de økonomiske tab, virksomheden har lidt som følge af varens undergang. Da Kommissionen under tilsvarende omstændigheder ikke har udbetalt tiltrædelsesudligningsbeløb til UFC's konkurrenter, er UFC ikke blevet offer for en forskelsbehandling.

Vedrørende force majeure-problemet gør Kommissionen gældende, at formålet med tiltrædelsesudligningsbeløbende ikke er at sikre sagsøgeren mod varens hændelige undergang under transporten, når Kommissionen hverken har fremkaldt eller kunnet forebygge den nævnte undergang. Sådanne tab er en normal handelsrisiko, som virksomheden selv bør bære. Dette resultat fremgår af Domstolens dom af 14. februar 1978 i sag 68/77, IFG mod Kommissionen.

Kommissionen kan ikke anerkende et krav på tiltrædelsesudligningsbeløb i medfør af en analogi fra kravet på eksportrestitutioner: Det drejer sig om selvstændige virkemidler, hvis retsgrundlag, formål og anvendelsesområde er et andet. Hvis analogislutninger accepteres i sådanne tilfælde, ville lovgivers frihed blive indskrænket på en helt uantagelig måde. Domstolen har sidst bekræftet denne frihed i de to domme af 19. oktober 1977, henholdsvis i de forenede sager 117/76 og 16/77, Ruckdeschel m.fl. mod Hauptzollamt Hamburg-St. Annen og Diamalt mod Hauptzollamt Itzehoe og i de forenede sager 124/76 og 20/77, S.A. Moulins et Huileries de Pont-à-Mousson m.fl. mod Office national interprofessionnel des céréales (Sml. 1977, s. 1753 og 1795). Det fremgår af de nævnte domme, at Fællesskabet, selv om der efter omstændighederne skal betales eksportrestitution, dog ikke har pligt til at yde sagsøgeren tiltrædelsesudligningsbeløb.

Desuden viser en nærmere undersøgelse af restitutionsreglerne, at det i nærværende sag heller ikke er muligt at begrunde et krav på tiltrædelsesudligningsbeløbene med en analog anvendelse af artikel 6 i forordning nr. 192/75. Tiltrædelsesudligningsbeløbene skal gøre det muligt at overvinde de hindringer, som den fælles prispolitik skaber for, at produkterne fra afsendelsesmedlemsstaten kan trænge ind på markedet i bestemmelsesmedlemsstaten. De kan derfor kun sammenlignes med de efter bestemmelseslandet differentierede eksportrestitutioner, dvs. de beløb, som særligt er indrettet efter, at prisen på fællesskabsprodukterne i bestemmelseslandet skal nedbringes til det i dette land eksisterende prisniveau. De kan derimod ikke sammenlignes med de restitutioner, hvis formål er at tilskynde producenterne til at befri Fællesskabets marked for de overskud, der ike kan afsættes. Ligesom det gælder for den differentierede restitution, er tildeling af tiltrædelsesudligningsbeløb kun berettiget, dersom den pågældende vare faktisk indføres i bestemmelseslandet og afsættes dér.

Hvis det overhovedet er muligt at udvide restitutionsreglerne til at gælde for tiltrædelsesudligningsbeløb ved analogi, er det i nærværende sag kun artikel 11, stk. 1, i forordning nr. 192/75 og ikke artikel 6, der kan komme på tale. Af denne bestemmelse kan der imidlertid ikke udledes nogen ret til udligning for varer, der er gået til grunde, før de har nået bestemmelseslandet. Artiklen foreskriver blot det, som allerede er udtalt i bestemmelserne i forordningerne 229/73 og 269/73: En ret til udligningsbeløb stiftes først, når de pågældende produkter er nået frem til og bragt på markedet i bestemmelsesstaten. Det begærede beløb kan først udbetales efter fremlæggelse af bevis for den pågældende import.

III — Mundtlige forhandlinger

1. I retsmødet den 30. maj 1978 har UFC, repræsenteret af advokaterne B. Festge og F. Modest, og Kommissionen, repræsenteret af sin juridiske konsulent P. Kalbe som befuldmægtiget, afgivet mundtlige indlæg.

2. I besvarelse af et af Domstolen stillet spørgsmål har UFC anført, at det var muligt at tegne forsikring mod tab af monetære udligningsbeløb. Eksportørerne tegnede dog ikke sådanne forsikringer: Hvis de overvæltede omkostningerne herved på deres salgspriser, ville deres produkter ikke længere være konkurrencedygtige i forhold til produkterne fra tredjelande; eksportørernes fortjeneste var for lille til, at de kunne bære præmien selv.

Herudover har UFC gjort gældende, at formålet med tiltrædelsesudligningsbeløbene var det samme som formålet med eksportresolutionerne, nemlig at gøre det muligt for fællesskabsprodukterne at stå sig i konkurrencen med produkterne fra tredjelande.

3. Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 21. juni 1978.

Præmisser

1 Ved kendelse af 14. december 1977, indgået til Domstolen den 11. januar samme år, har Finanzgericht Hamburg i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet to spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 5, stk. 2, i Kommissionens forordning nr. 269/73 af 31. januar 1973 om de nærmere bestemmelser og anvendelse af ordningen med udligningsbeløb »tiltrædelse« (EFT L 30, s. 73);

2 disse spørgsmål er stillet under en tvist mellem på den ene side en virksomhed, som fra Forbundsrepublikken Tyskland afsendte et parti hvede, der ikke kom frem til sit bestemmelsessted i Det forenede Kongerige som følge af skibets forlis i Nordsøen, og de tyske toldmyndigheder på den anden side;

disse myndigheder afslog at tildele det eksporterende firma det af dette ansøgte tiltrædelsesudligningsbeløb under henvisning til, at firmaet ikke, som krævet i artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 269/73, havde kunnet fremlægge bevis for, at indførselsformaliteterne i bestemmelsesmedlemsstaten var opfyldt;

da ordningen intet indeholder om force majeure i forbindelse med ordningen for tiltrædelsesudligningsbeløb, angår Finanzgerichts spørgsmål muligheden af og eventuelt de nærmere betingelser for en analog anvendelse af bestemmelsen i artikel 6, stk. 1, i Kommissionens forordning nr. 192/75 af 17. januar 1975 om gennemførelsesbestemmelser for eksportrestitutioner for landbrugsprodukter (EFT L 25, s. 1),

idet denne bestemmelse fritager den restitutionssøgende for at fremlægge bevis for importen til tredjelande, når produktet er gået til grunde under transporten som følge af force majeure.

3 Afsnit II, kapitel 1 i fjerde del af akten vedrørende tiltrædelsesvilkårene for de tre nye medlemsstater (EFT særudgave af 27. 3. 1972, s. 14; org.ref. JO L 73 af 27. 3. 1972, s. 6) fastsatte de nærmere regler for tilnærmelsen af priserne for landbrugsprodukter i de nye medlemstater til de under den fælles landbrugspolitik fastsatte priser;

med henblik på at udligne de forskelle i prisniveauet, som kunne bestå i en overgangsperiode, der udløb senest ved udgangen af året 1977, bestemte tiltrædelsesaktens artikel 55, at der skulle opkræves eller ydes udligningsbeløb, svarende til forskellen mellem de for den pågældende nye medlemsstat fastsatte priser og de fælles priser;

formålet med denne foreløbige ordning var at lette de nye medlemsstater overgangen fra deres tidligere status som tredjelande til den nye status som medlemsstater, hvad angår Fællesskabets ordning med eksportrestitutioner;

navnlig skulle overgangsordningen sikre princippet om fællesskabspræferencen i samhandelen mellem Fællesskabet i dets oprindelige sammensætning og de nye medlemsstater, allerede før disse fuldt og helt blev integreret i den fælles ordning for landbrugsvarer.

4 Det står fast, at såfremt eksportøren fik afslag på tildeling af tiltrædelsesudligningsbeløb under omstændigheder som de i sagen foreliggende efter varens undergang under transporten som følge af force majeure, ville han lide et reelt tab, da den i købers interesse tegnede cif-forsikring kun dækkede varens værdi på grundlag af de i importlandet gældende priser og ikke på grundlag af de højere fælles priser i eksportlandet;

såfremt det antoges, at eksportøren skulle bære tabet, eller at han skulle forsikre sig mod denne risiko, ville han få en ugunstig konkurrencemæssig stilling i forhold til sælgeren i et tredjeland;

et sådant resultat ville være uforeneligt med det princip om fællesskabspræferencen, som tiltrædelsesakten skulle sikre;

forordning nr. 269/73 indeholder derfor en lakune ved ikke at hjemle tildeling af tiltrædelsesudligningsbeløb i tilfælde af force majeure, hvilket forhold findes at måtte afhjælpes ved at anvende artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 192/75 analogt;

en sådan analog anvendelse er i øvrigt berettiget ved de talrige paralleller, der findes mellem reglerne for anvendelse af eksportrestitutionerne på den ene side og tiltrædelsesudligningsbeløbene på den anden.

5 Hvad angår størrelsen af de tiltrædelsesudligningsbeløb, der skal tildeles i det nævnte tilfælde, fremgår det af formålet med ordningen med disse beløb — især virkeliggørelsen af fællesskabspræferencen — at eksportøren skal kunne fordre det samme beløb, som han ville have været berettiget til, såfremt varen var nået frem til sit bestemmelsessted, og såfremt indførselsformaliteterne var blevet opfyldt dér;

6 de forelagte spørgsmål vil derfor være at besvare derved, at artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 269/73 skal fortolkes således, at i tilfælde af, at en vare, som eksporteres fra en gammel medlemsstat til en ny medlemsstat, er gået til grunde under transporten som følge af force majeure, er eksportøren berettiget til det samme udligningsbeløb, som han ville have haft ret til, såfremt varen var nået frem til sit bestemmelsessted, og såfremt indførselsformaliterne var blevet opfyldt dér.

Vedrørende sagsomkostningerne

7 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, der har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, som verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, som er forelagt den af Finanzgericht Hamburg ved kendelse af 14. december 1977, for ret:

Artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 269/73 skal fortolkes således, at i tilfælde af, at en vare, som eksporteres fra en gammel medlemsstat til en

ny medlemsstat, er gået til grunde under transporten som følge af force majeure, er eksportøren berettiget til det samme udligningsbeløb, som han ville have haft ret til, såfremt varen var nået frem til sit bestemmelsessted, og såfremt indførselsformaliteterne var blevet opfyldt dér.

Kutscher Sørensen Bosco Donner Mertens de Wilmars

Pescatore Mackenzie Stuart O'Keeffe Touffait

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 11. juli 1978.

A. Van Houtte
Justitssekretær

H. Kutscher
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT F. CAPOTORTI FREMSAT DEN 21. JUNI 1978 [1]

Høje Ret.

1. I 1975 eksporterede selskabet Union Française de Céréales et parti blød hvede fra Tyskland til Storbritannien efter opnåelse af forudfastsættelse af tiltrædelsesudligningsbeløbet, der er det særlige udligningsbeløb, som er fastsat i artikel 55, stk. 1, i akten vedrørende tiltrædelsesvilkårene og tilpasningerne af traktaterne og herefter reguleret henholdsvis af Rådets forordning nr. 229/73 af 31. januar 1973 og Kommissionens forordning nr. 269/73 af samme dato. Imidlertid forliste det skib, som transporterede varerne, og følgelig var det eksporterende selskab ikke i stand til at fremlægge det bevis, som kræves i artikel 5, stk. 2, i den nævnte forordning 269/73 med hensyn til opfyldelsen af indførselsformaliteterne i bestemmelseslandet og betalingen af den relevante told. Da beviset ikke blev fremlagt, afslog de tyske toldmyndigheder at udbetale tiltrædelsesudligningsbeløbet.

Herved opstod en tvist, som bestod af to faser: Den første ved Hauptzollamt Hamburg-Jonas — som forkastede den af selskabet Union Française de Céréales fremsatte klage — og den anden, der stadig verserer ved Finanzgericht Hamburg. Ved kendelse af 14. december 1977 forelagde denne ret i medfør af EØF-traktatens artikel 177 Domstolen to præjudicielle spørgsmål, hvor der ved det første i det væsentlige spørges, om der på området for tiltræ-

1 — Oversat fra italiensk.